

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ФІНАНСІВ ТА ЕКОНОМІКИ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О. Б. Жильцов
01.09. 2015р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методологія фінансово-економічних досліджень розвитку підприємств

Спеціальність 8.03050801 Фінанси і кредит

Інститут суспільства

2015-2016 навчальний рік

Робоча програма **Методологія фінансово-економічних досліджень розвитку підприємств** для студентів галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво», спеціальність 8.03050801 Фінанси і кредит

Розробники: доцент кафедри фінансів, менеджменту та економіки Київського університету імені Бориса Грінченка Васечко Людмила Іванівна

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри фінансів та економіки Інституту суспільства

Протокол від «27» серпня 2015 року № 1

Завідувач кафедри
фінансів та економіки

I. M. Zelisko I. M. Зеліско

Саволовська СВ Саволовська

© _____, 2015 рік

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс:	Напря́м, спеціально́сть, осві́тно-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>5 кредитів</i></p> <p>Змістові модулі: <i>10 модулів</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>180 годин</i></p> <p>Тижневих годин: <i>4 години</i></p>	<p style="text-align: center;">Шифр та назва галузі знань</p> <p style="text-align: center;"><i>0305 «Економіка та підприємництво»</i></p> <p style="text-align: center;">Шифр та назва напрямку підготовки:</p> <p style="text-align: center;"><i>8.03050801 «Фінанси і кредит»</i></p> <p style="text-align: center;">Освітньо-кваліфікаційний рівень <i>"Магістр"</i></p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: 6.</p> <p>Семестр: 11-12.</p> <p>Аудиторні заняття: <i>60 годин</i>, з них: Лекції: <i>30 годин</i> Семінарські заняття: <i>30 годин</i></p> <p>Індивідуальна робота: <i>10 годин</i></p> <p>Самостійна робота: <i>100 годин</i></p> <p>Модульний контроль: <i>10 годин</i></p> <p>Вид контролю: <u>залік</u> – <u>2 години</u></p>

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Основною метою даного курсу є формування у студентів систематизованого комплексу знань щодо теоретико-методологічних основ сучасних наукових досліджень та особливостей науково-дослідної діяльності у сфері розвитку підприємств.

Завданнями курсу є: на основі формування уявлення про методологію наукових досліджень навчити майбутніх фахівців з фінансів і кредиту обґрунтовувати актуальність обраної наукової проблеми; обирати оптимальні шляхи досягнення мети і розв'язання поставлених у роботі завдань; визначати об'єкт і предмет дослідження; аналізувати науково-методичну літературу та чинні нормативно-законодавчі акти з регулювання у сфері фінансів і кредиту; оформлювати наукові результати; визначати їх наукову новизну і практичну значущість.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Методологія фінансово-економічних досліджень розвитку підприємств» студенти повинні:

знати:

- теорію наукових досліджень, зокрема критерії науковості знань, види наукових досліджень;
- організаційну структуру науки;
- особливості організації науково-дослідної роботи студентів;
- структуру і логіку наукового дослідження;
- загальну методологію наукової творчості;
- спеціальні методи економічних досліджень та спеціальні методи, прийоми і процедури наукових досліджень у сфері фінансів і кредиту;
- методи пошуку і обробки наукової інформації;
- загальні вимоги щодо підготовки, оформлення і захисту дипломних робіт магістра з фінансів і кредиту.

вміти:

- вводити елементи наукової творчості при вивченні професійно-орієнтованих дисциплін;
- застосовувати спеціальні методи, прийоми, технології і процедури у веденні фінансового і податкового обліку, аналізу фінансової звітності, обґрунтування управлінських рішень щодо оптимізації фінансової діяльності підприємств, банків, страхових компаній та інших установ і організацій;
- проводити теоретичні і експериментальні дослідження у сфері фінансів і кредиту;
- переводити наукові знання у площину практичного вирішення наявних проблем;
- оформлювати наукові результати.

2. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Організаційні основи науково-дослідної діяльності

Тема 1. Організація наукового дослідження та його інформаційного забезпечення

Зміст теми

Етапи наукових досліджень. Реальний робочий план. Вибір проблеми та вимоги до теми дослідження. Обґрунтування теми наукового дослідження. Визначення мети і завдань наукового дослідження. Основи методики планування наукового дослідження. Робочий план, структура плану наукової роботи. Календарний графік та його форма.

Види джерел інформації. Інформаційне забезпечення наукових досліджень. Організація та методи пошуку інформації. Комп'ютерні технології пошуку інформації. Порядок обробки та групування інформації. Нормативно - законодавчі акти з регулювання фінансово-кредитної діяльності суб'єктів господарювання, банків, фінансових компаній, державних установ. Фінансова інформація і її значення у науково-дослідницькому процесі. Носії фінансової інформації (первинні документи; відомості; реєстри бухгалтерського обліку; форми фінансової, податкової, статистичної, управлінської звітності) та їх використання у науково-дослідницькому процесі. Особливості науково-дослідницького процесу в умовах використання комп'ютерних технологій

Рекомендована література

[1, 2, 3, 4, 5, 6]

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II.

Методологічні засади сучасних наукових досліджень

Тема 2. Основні положення наукової методології

Зміст теми

Методологія дослідження: фундаментальна (філософська), загальнонаукова, конкретно наукова, конкретних методів і техніки. Методи наукового пізнання: загальні та спеціальні. Методи, які використовуються на емпіричному і теоретичному рівнях дослідження: абстрагування, аналіз і синтез, індукція і дедукція, моделювання та ін. Методи теоретичних досліджень: історичний, функціональний, системний, від абстрактного до конкретного, ідеалізації, формалізації, аксіоматичний.

Діалектичний підхід в економічних дослідженнях. Діалектика як цілісна система законів, принципів та категорій. Загальнонаукові та спеціальні принципи, закони, категорії, методи. Проблеми теорії та методології у сфері фінансів та кредиту. Розвиток теорії фінансового менеджменту, податкової системи, фінансового аналізу, інвестиційної діяльності

Рекомендована література

[1, 2, 3, 4, 5, 6]

Тема 3. Загальнонаукові та спеціальні методи наукових досліджень

Зміст теми

Основні групи загальних методів. Емпіричні методи дослідження. Методи, які використовуються як на емпіричному, так і на теоретичному рівнях дослідження. Методи теоретичного дослідження. Логічні закони та правила. Закон тотожності. Закон протиріччя. Закон виключеного третього. Закон достатньої підстави. Умовиводи: індуктивні, дедуктивні, зроблені за аналогією. Правила аргументації. Вимоги до тези. Вимоги до аргументу. Спростування доказів.

Методи спостереження та збору даних. Методи групування. Таблично-графічні методи. Класифікація таблиць: прості, групові, комбінаційні. Групи методів залежно від мети та об'єкта дослідження. Методи розрахунку відносних та середніх величин. Методи факторного аналізу. Балансовий метод. Індексний метод. Методи визначення тенденцій та показників динаміки. Методи визначення показників варіації. Метод функціонально-вартісного аналізу. Методи стохастичного (кореляційного) факторного аналізу. Методи прогнозування: метод екстраполяції та інтерполяції; метод автокореляційних функцій; метод регресивних та кореляційних моделей; метод експертних оцінок. Евристичні методи

Рекомендована література

[3, 4, 5, 6, 8, 9]

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ III.

Оформлення і впровадження результатів наукового дослідження

Тема 4. Магістерська робота як кваліфікаційне наукове дослідження.

Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження

Зміст теми

Сутність магістерської роботи, її структура. Об'єкт дослідження. Предмет

дослідження. Технологія підготовки магістерської роботи.

Методика написання магістерської роботи. Методи дослідження, що застосовуються в магістерській дипломній роботі. Результати наукової роботи.

Сутність наукової публікації, її основні види, функції, кількість і обсяг. Наукова монографія, наукова стаття, тези наукової доповіді. Реферат. Доповідь. Методика написання тексту.

Літературна обробка наукового тексту. Одиниці обчислення обсягу наукової роботи. Вимоги до тексту наукової статті. Особливості цитування. Редагування тексту і підготовка його до друку. Типова структура рецензії (відгуку). Внесення правок після рецензування

Рекомендована література

[1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 13]

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ IV.

Методологія аналізу фінансово-економічного стану підприємства

Тема 5. Методика аналізу фінансового стану підприємства: ліквідність і платоспроможність

Зміст теми

Сутність ліквідності та платоспроможності підприємства та їх значення для оцінки його фінансового стану. Основні показники, що характеризують ліквідність платоспроможність підприємства, їх характеристика. Розподіл активів підприємства за ступенем убунання їх ліквідності. Розподіл пасивів балансу за ступенем зростання строків майбутніх платежів. Методи оцінки ліквідності підприємства. Фактори впливу на ліквідність підприємства. Оцінка можливості відновлення (втрата) платоспроможності.

Рекомендована література

[3, 4, 5, 6, 14, 15, 16, 17]

Тема 6. Методика аналізу фінансового стану підприємства: фінансова стабільність та ефективність використання майна підприємства

Зміст теми

Аналіз фінансової результативності і ділової активності. Аналіз прибутковості капіталу і активів. Аналіз оборотності активів та прибутковості оборотів. Cash-flow аналіз та маржинальний аналіз фінансових результатів діяльності.

Поняття та структура майна підприємства, методи його оцінки. Вплив

структури вартості майна на фінансовий стан підприємства. Показники ефективності використання майна підприємства, що характеризують стан та структуру активів підприємства у сукупності з джерелами їх покриття (пасивами). Узагальнюючі показники ефективності використання основних виробничих фондів, та фактори, що на них впливають. Показники ефективності використання оборотних коштів та витрат майбутніх періодів.

Рекомендована література

[3, 4, 5, 6, 14, 15, 16, 17]

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ V.

Прогнозування фінансово-економічних показників діяльності підприємств на перспективу

Тема 7. Прогнозування фінансово-економічних показників діяльності підприємств за допомогою економіко-математичних моделей

Зміст теми

Сутність фінансового прогнозування. Технології прогнозування: методи лінійного програмування, лінійної регресії, модель експоненціального згладжування.

Прогнозування обсягу продажів, виплат, темпу інфляції, та інших показників макро- і мікроекономічної кон'юнктури за наявності тимчасових рядів. Поняття адитивної моделі.

Застосування моделей лонгітюдних даних у емпіричних дослідженнях. Виявлення та аналіз змін на індивідуальному рівні діяння кожного фактору. Підвищення ефективності оцінок порівняно з оцінюванням на основі окремих моделей часових або варіаційних рядів.

Рекомендована література

[3, 4, 5, 6, 14, 15, 16, 17, 18, 20]

4. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семинарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Підсумковий контроль
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Змістовий модуль I. Організаційні основи науково-дослідної діяльності									
1.	Організація наукового дослідження та його інформаційного забезпечення	11	4	2		2		7	
Разом за модулем I		27	8	4		4	2	15	2
Змістовий модуль II. Методологічні засади сучасних наукових досліджень									
2	Основні положення наукової методології	16	8	4		4		8	
3	Загальнонаукові та спеціальні методи наукових досліджень	10	4	2		2		6	
Разом за модулем II		40	16	8		8	2	20	2
Змістовий модуль III. Оформлення і впровадження наукового дослідження									
4	Магістерська робота як кваліфікаційне наукове дослідження. Оформлення та форми впровадження наукового дослідження	16	8	4		4		8	
Разом за модулем III		40	16	8		8	2	20	2
Змістовий модуль IV. Методологія аналізу фінансово-економічного стану підприємства									
5	Методика аналізу фінансово-економічного стану підприємства: ліквідність і платоспроможність	14	4	2		2		10	
6	Методика аналізу фінансово-економічного стану підприємства: фінансова стабільність та ефективність використання майна підприємства	23	8	4		4		15	
Разом за модулем IV		41	12	6		6	2	25	2
Змістовий модуль V. Прогнозування фінансово-економічних показників діяльності підприємств на перспективу									
7	Прогнозування фінансово-економічних показників діяльності підприємств за допомогою економіко-математичних моделей	28	8	4		4		20	
Разом за модулем V		32	8	4		4	2	20	2
ЗАЛІК									
Разом за навчальним планом		180	60	30		30	10	100	10

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття №1

1. Вибір проблеми та вимоги до теми дослідження.
2. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.
3. Фінансова інформація і її значення у науково-дослідницькому процесі.

Завдання. Складання календарного графіка роботи над магістерською дипломною роботою. Проведення літературного пошуку і оформлення бібліографії.

Семінарське заняття №2

1. Методи теоретичних досліджень: історичний, функціональний, системний, від абстрактного до конкретного, ідеалізації, формалізації, аксіоматичний.
2. Проблеми теорії та методології у сфері фінансів та кредиту.
3. Розвиток теорії фінансового менеджменту, податкової системи, фінансового аналізу, інвестиційної діяльності

Завдання. Розкрити методологію, методи та методіку проведення дослідження. Для цього необхідно визначити:

- наукові принципи, які будуть застосовані при проведенні дослідження;
- методи наукового дослідження, які будуть застосовані для вирішення завдань дослідження;
- методіку проведення дослідження.

Результати опрацювання представити в таблиці.

Семінарське заняття №3

1. Основні групи загальних методів.
2. Методи спостереження та збору даних.
3. Методи групування.
4. Таблично-графічні методи.
5. Методи факторного аналізу.
6. Балансовий метод.
7. Методи стохастичного (кореляційного) факторного аналізу.
8. Методи прогнозування: метод екстраполяції та інтерполяції; метод автокореляційних функцій; метод регресивних та кореляційних моделей; метод експертних оцінок. Евристичні методи

Семінарське заняття №4

1. Методика написання магістерської роботи.
2. Сутність наукової публікації, її основні види, функції, кількість і обсяг.
3. Літературна обробка наукового тексту. Одиниці обчислення обсягу наукової роботи. Вимоги до тексту наукової статті.

Завдання. Підготовка статті та її оформлення згідно вимог до наукових публікацій:

За результатами проведеного дослідження підготувати перший варіант наукової статті і погодити з науковим керівником.

При написанні наукової статті для фахових видань, збірників конференцій необхідно відобразити такі структурні елементи:

- постановка проблеми;
- актуальність дослідження;
- аналіз останніх досліджень і публікацій;
- виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується означена стаття;
- новизна;
- викладення основного матеріалу;
- висновки;
- перспективи використання результатів дослідження.

Семінарське заняття №5

1. Поняття ліквідності та платоспроможності підприємства.
2. Показники та методи оцінки ліквідності підприємства.
3. Основні ознаки платоспроможності та показники її оцінки.
4. Оцінка фінансової стійкості підприємства за рівнем безпеки господарської діяльності.

Семінарське заняття № 6

1. Методика аналізу фінансової стійкості.
2. Методика аналізу ефективності використання майна підприємства.
3. Методика аналізу фінансового стану при оцінці неспроможності (банкрутства) підприємства.
4. Узагальнення результатів аналізу фінансового стану підприємства.

Семінарське заняття № 7

1. Види технології прогнозування.
2. Прогнозування показників страхової діяльності на короткострокову перспективу з використанням адитивної моделі.
3. Дослідження оцінки впливу комплексу внутрішніх макроекономічних, демографічних та фінансово-економічних факторів на формування доходної частини підприємства у розрізі регіонів за три роки за методом кореляційно-регресійного аналізу на основі лонгітюдних даних за допомогою статистичного пакету Statgraphics Centurion XV.

VI. КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконан
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I Організаційні основи науково-дослідної діяльності			
Тема 1. Організація наукового дослідження та його інформаційного забезпечення (7 год.)	Семінарське заняття, модульний контроль, залік	5	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II Методологічні засади сучасних наукових досліджень			
Тема 2. Основні положення наукової методології (8 год.)	Семінарське заняття, модульний контроль, залік	5	
Тема 3. Загальнонаукові та спеціальні методи наукових досліджень (6 год.)	Семінарське заняття, модульний контроль, залік	5	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III Оформлення і впровадження наукового дослідження			
Тема 4. Магістерська робота як кваліфікаційне наукове дослідження. Оформлення та форми впровадження наукового дослідження (8 год.)	Семінарське заняття, модульний контроль, залік	10	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV Методологія аналізу фінансово-економічного стану підприємства			
Тема 5. Методика аналізу фінансово-економічного стану підприємства: ліквідність і платоспроможність (10 год.)	Семінарське заняття, модульний контроль, залік	10	
Тема 6. Методика аналізу фінансово-економічного стану підприємства: фінансова стабільність та ефективність використання майна підприємства (15 год.)	Семінарське заняття, модульний контроль, залік	10	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V Прогнозування фінансово-економічних показників діяльності підприємств на перспективу			
Тема 7. Прогнозування фінансово-економічних показників діяльності підприємств за допомогою економіко-математичних моделей (20 год.)	Семінарське заняття, модульний контроль, залік	10	
<i>Разом 100 годин</i>		<i>Разом: 55 балів</i>	

VII. Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 180 год., лекції – 30 год., семінарських – 30 год., індивідуальна робота – 10 год., самостійна робота – 100 год., підсумковий контроль – 2 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II			
Назва модуля	Організаційні основи науково-дослідної діяльності				Методологічні засади сучасних наукових досліджень			
Кількість балів за модуль	36 балів (присутність, відповіді, тести)				40 балів (присутність, відповіді, тести)			
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8
Дати								
Теми лекцій	Організація наукового дослідження та його інформаційного забезпечення		-	-	Основні положення наукової методології		Загальнонаукові та спеціальні методи наукових досліджень	
Теми семінарських Занять	Організація наукового дослідження та його інформаційного забезпечення		-	-	Основні положення наукової методології		Загальнонаукові та спеціальні методи наукових досліджень	
Самостійна робота	Табл. 6.1 (5 балів)				Табл. 6.1 (5 балів)		Табл. 6.1 (5 балів)	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (20 балів)				Модульна контрольна робота 2 (20 балів)			
Підсумковий контроль	Залік 40 балів							

Тиждень	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI
Модулі	Змістовий модуль III		Змістовий модуль IV			Змістовий модуль V		
Назва модуля	Оформлення і впровадження наукового дослідження		Методологія аналізу фінансово-економічного стану підприємства			Прогнозування фінансово-економічних показників діяльності підприємств на перспективу		
Кількість балів за модуль	36 балів (присутність, відповіді, тести)		34 балів (присутність, відповіді, тести)			36 балів (присутність, відповіді, тести)		
Лекції	9	10	11	12	13	14	15	16
Дати								
Теми лекцій	Магістерська робота як кваліфікаційне наукове дослідження. Оформлення та форми впровадження наукового дослідження		Методика аналізу фінансово-економічного стану підприємства: ліквідність і платоспроможність		Методика аналізу фінансово-економічного стану підприємства: фінансова стабільність та ефективність використання майна підприємства		Прогнозування фінансово-економічних показників діяльності підприємств за допомогою економіко-математичних моделей	
Теми семінарських Занять	Магістерська робота як кваліфікаційне наукове дослідження. Оформлення та форми впровадження наукового дослідження		Методика аналізу фінансово-економічного стану підприємства: ліквідність і платоспроможність		Методика аналізу фінансово-економічного стану підприємства: фінансова стабільність та ефективність використання майна підприємства		Прогнозування фінансово-економічних показників діяльності підприємств за допомогою економіко-математичних моделей	
Самостійна робота	Табл. 6.1 (5 балів)		Табл. 6.1 (5 балів)		Табл. 6.1 (5 балів)		Табл. 6.1(5 балів)	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 3 (20 балів)		Модульна контрольна робота 4 (20 балів)			Модульна контрольна робота 5 (20 балів)		
Підсумковий контроль	Залік 40 балів							

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення бакалаврів із дисципліни «Інвестиційний менеджмент» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

У процесі оцінювання навчальних досягнень магістрів застосовуються такі методи:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.

➤ *Методи письмового контролю:* модульне письмове тестування, звіт, реферат.

➤ *Комп'ютерного контролю:* тестові програми.

➤ *Методи самоконтролю:* уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій (30 занять по 1 балу)	30
2.	Відвідування практичних занять (30 занять по 1 балу)	30
3.	Робота на практичних заняттях (15 занять, але з розрахунку на можливість викладача опитати студентів – 10 відповідей по 10 балів)	100
4.	Написання тестових перевірних робіт (5 робіт по 10 балів)	50
5.	Модульні контрольні роботи (1, 2, 3, 4, 5 по 20 балів)	100
6.	Самостійна робота (3 роботи по 5 балів, і 4 роботи по 10 балів)	55
Загалом		395
Коефіцієнт приведення навчального рейтингу студентів у 60-бальну шкалу		6,6
Залік		40

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 68	«задовільно»	E
69 – 74	«задовільно»	D
75 – 81	«добре»	C
82 – 89	«добре»	B
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.3.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень магістрантів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу бакалавра на семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження, які виконує бакалавр за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань бакалаврів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У табл. 8.4 представлено розподіл балів, що присвоюються магістрам упродовж вивчення дисципліни «Аналіз державної політики у сфері зв'язків з громадськістю».

Таблиця 8.4

Розподіл балів, що присвоюються магістрам

МОДУЛІ										
Змістовий модуль 1 (семінарські, самостійна робота, тестова робота)	Змістовий модуль 2 (семінарські, самостійна робота, тестова робота)		Змістовий модуль 3 (семінарські, самостійна робота, тестова робота)	Змістовий модуль 4 (семінарські, самостійна робота, тестова робота)		Змістовий модуль 5 (семінарські, самостійна робота, тестова робота)	Модульні контрольні роботи: Мод1, Мод2, Мод3, Мод4, Мод5	Присутність на лекціях, практичних	ІНДЗ	Залік
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	100	60	30	40
55	55	55	60	55	55	60				

Разом: 395 балів

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

І. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);
- ✓ завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Освітні проєкти».

XI. ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Методологічна єдність і багатоманітність сучасної науки.
2. Об'єкт методології наукових досліджень як спеціальної галузі знань.
3. Методологія наукових досліджень у широкому та вузькому розумінні.
4. Організація науки і підготовка наукових кадрів: міжнародний та вітчизняний досвід.
5. Поняття про наукові факти та їх роль у науковому дослідженні.
6. Формування та обґрунтування наукових гіпотез.
7. Види гіпотез.
8. Поняття парадигми. Парадигми в системі фінансових наук на різних етапах розвитку суспільства, їх сутність і відмінність.
9. Концепція як спосіб розуміння, пояснення, тлумачення основної ідеї теорії.
10. Поняття наукової теорії, її сутність та структура.
11. Наукова теорія як найвищий рівень синтезу знання.
12. Класифікаційна проблема в сучасній науці. Принципи класифікацій.
13. Типологія методів наукового пізнання: спеціальні та загальнонаукові.
14. Класифікація та характеристика загальнонаукових методів.
15. Системний аналіз як загальнонауковий метод дослідження.
16. Синергетика як теорія самоорганізації і розвитку окремих

- цілісних систем.
17. Створення інтелектуальної систему обліку фінансової інформації/
 18. Роль вищих навчальних закладів у розвитку наукових досліджень країни.
 19. Поняття методу й методики наукового дослідження.
 20. Особливості використання дослідником нормативної інформації.
 21. Сутність, цілі й види моделей у фінансовому менеджменті.
 22. Визначення фінансів в сучасних умовах як предметної області.
 23. Особливості розвитку фінансового аналізу як складової науки про фінанси.
 24. Сутність реформування фінансової (податкової, кредитної) системи й основні напрямки їх удосконалювання.
 25. Обґрунтуйте найважливіші тенденції в розвитку фінансів, фінансового менеджменту й аналізу діяльності.
 26. Охарактеризуйте загальнонаукові методи дослідження і їх у фінансовому менеджменті.
 27. Охарактеризуйте спеціальні методи дослідження, що застосовуються у фінансах, фінансовому аналізі й контролінгу.
 28. Охарактеризуйте основні етапи виконання науково-дослідних робіт.
 29. Методика аналізу фінансово-економічного стану підприємства.
 30. Прогнозування фінансово-економічних показників діяльності підприємств за допомогою економіко-математичних моделей.

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Арутюнов В.Х., Мішин В.М., Свінцицький В.М. Методологія соціально - економічного пізнання: [навч. посіб.]. / – К.: КНЕУ, 2005. – 353 с.
2. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: [підручник]. / М. Т. Білуха. К.: АБУ, 2002. – 480 с.
3. Методологія наукових досліджень: [підручник]. / Д.М. Стеченко., О.С. Чмиро. К.: Знання, 2007. – 317 с.
4. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: [підручник]. / В.М. Шейко, Н.М. Кушнарєнко. – К.: Знання, 2004. – 307.
5. Колесников О. В. Основи наукових досліджень: [навч. посіб.]. / О. В. Колесников. К.: «Центр учбової літератури», 2011. – 144 с.
6. Гарасим П.М. Методологія та методика економічних досліджень: [навч. посіб.]. / П.М. Гарасим, Г.П. Журавель, П.Я. Хомин. – 2-е вид., доп. і перероб. – Тернопіль: Астон, 2006. – 414 с.
7. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація): навч. посіб. / В.М. Геєць, А.А. Мазаракі, О.П. Корольчук, Ю.І. Кулагін, В.Д. Лагутін, Н.М. Гуляєва, С.В. Мельниченко, Є.В. Мних, Л.О. Лігоненко, В.В. Ортинська; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. — К., 2010. — 279 с. — Бібліогр.: 189 назв.

8. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація): навч. посіб. / В. М. Геєць, А. А. Мазаракі, О. П. Корольчук, Ю. І. Кулагін, В. Д. Лагутін; ; МОНМС України, Київ. нац. торг.-екон. ун-т. — 2-ге вид., доповн. — К., 2011. — 295 с.: рис., табл. — Бібліогр.: Бібліогр.: 188 назв.
9. Методологія соціально-економічного дослідження: навч. посіб. / В.І. Ганін, Н.В. Ганіна, К.Д. Гурова; Харк. торг.-екон. ін-т Київ. нац. торг.-екон. ун-ту. — К.: Центр учб. л-ри, 2008. — 224 с.
10. Бланк І.О. Управління фінансовою безпекою підприємства / І.О. Бланк. — К.: Ельга; Ніка-Центр, 2008. — 784 с.
11. Бланк І.О. Управління формуванням капіталу / І.О. Бланк. — К.: Ніка-Центр, 2006. — 520 с.
12. Голов С.Ф. Бухгалтерский учет и финансовая отчетность по международным стандартам [Текст] : практ. пособие / С.Ф. Голов, В.Н. Костюченко. - 2-е изд., перераб. и доп. - Х. : Фактор, 2008. - 1018 с.
13. ДСТУ 3008-95. Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення.
14. Євроінтеграційний розвиток фінансової системи України: монографія, І.Я. Чугунов, І.В. Запатріна, Ю.М. Бажал, О.О. Резнікова, Я.Я. Дьяченко, В.М. Мельник, О.І. Барановський, Г.В. Карпенко, В.В. Ящук, Г.М. Терещенко / Наук.-дослід. фін. ін-т Акад. фін. упр. — К., 2009. — 472 с.
15. Науково-методологічні засади і механізми виходу України та інших європейських держав з фінансово-економічної кризи: матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. молодих учен. та студ., 25 - 26 берез. 2010 р., Чернівці / Ред.: В.В. Прядко; М.Д. Білик; І.С. Гуцал; Л.В. Дейнеко; В.К. Євдокименко; Буков. держ. фін. акад., Акад. фін. упр., Молдов. екон. акад., Ун-т Рієки. — Чернівці, 2010. — 443 с. — англ.
16. Фінанси. Бюджет. Податки. Національна та міжнародна термінологія: у 3 т. Т. 2. Терміни і категорії. Показники, методи і моделі. Бюджетні системи і реформи. Фінансові інститути. Фінансове та бюджетне законодавство / Н. І. Атамась, А. С. Бабенко, В. Д. Базилевич, Р. Л. Балакін, М. Д. Білик, Н. А. Боярко, Л. Д. Буряк, Л. К. Воронова, І. О. Галичин, В. П. Галушко; Ред.: Т. І Єфименко; НАН України, Ін-т світ. економіки і міжнар. відносин, Акад. фін. упр. — К., 2010. — 647 с. — ISBN 978-966-2380-11-8. — укр.
17. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. / М.Д. Білик, О.В. Павловська, Н.М. Притуляк, Н.Ю. Невмержицька; Київ. нац. екон. ун-т ім. В.Гетьмана. — К., 2005. — 592 с. — ISBN 966-574-799-1. — укр.
18. Методологія наукових досліджень в парадигмі синергетики: монографія / Є.І. Ходаківський, В.К. Данилко, Ю.С. Цал-Цалко; Житомир. нац. агрокол. ун-т, Житомир. держ. технол. ун-т, Житомир. обл. об-ня громад. орг. "Спілька економістів України". — Житомир, 2009. — 340 с. — Бібліогр.: с. 323-333. — ISBN 978-966-683-178-4. — укр.
19. Методологія соціально-економічного пізнання: Навч. посіб. / В.Х. Арутюнов, В.М. Мішин, В.М. Свінціцький; Київ. нац. екон. ун-т. — К., 2005. — 352 с. — Бібліогр.: с. 345-349.
20. Методологія сучасних досліджень в політиці, економіці та соціальній сфері: матеріали І міжнар. наук.-практ. конф. вчених, студ. і практиків, 12 квіт. 2011 р., Донецьк / Ред.: В. В Шконда; МОНМС України, Донец. обл. держ. адмін., Донец. ін-т Міжрегіон. акад. упр. персоналом, Держ. міграц.

служба України, Держ. податк. адмін. в Донец. обл., Терит. упр. рахунк. палати по Донец. та Луган. обл., (у м. Донецьку), Асоц. випускників Донец. ін-ту Міжрегіон. акад. упр. персоналом. — Донецьк, 2011. — 472 с.: рис., табл. — укр.